

„Edinost“

Izaja enkrat na dan, razen nedelj in
svetnikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 34 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbo brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 novč.); seven Trsta pa po 8 stotink (4 novč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogodbi

Vai dopisi naj se pošiljajo uredništvu Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravništvo. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Fiat applicatio!

VII.

(Glej št. 192 od 23. avg.)

Oba deželna parlamenta, v Trstu in v Istri, sta zreali, v katerima odsvitajo razmere v deželi. Kakor so abnormalne, nečuvane in gnile razmere na vseh poljih javnega življenja, sivo vse pokrajine, tako goropadne, vnebovpijoče in neverjetne so razmere v rečenih dveh zbornicah.

Ker so si odločevalni činitelji v obeh teh dveh zbornicah povsem sorodni, iz istega lesu, meso od istega mesa in iste pravi, lahko vzamemo v pretres, da bo razprava krajša in enostavnejša, samo eno od njih. Vzemimo istrsko!

Razmere v deželi so posledica in potem zopet vir silni korupciji, kakor jo je donesla v deželo in jo vkoreninila nasilna, oblastna, nemoralna in krvosesna beneška oligarhija. V teh razmerah vidimo absolutno pomanjkanje vsacega pravnega čuta; vsacega zavedanja o tem, kar je prav in kar ni prav, o tem, kar se sme in kar se ne sme; pomanjkanje vsacega zmisla za pravo družih.

Činitelji, ki gospodujejo v deželi, so vzrasli — kakor rečeno — iz beneške oligarhije: nje pristi potomeci so z vsemi nje grdimi lastnostmi. Tacega pobeljenega groba ga ni v vsej državi, kakor je ta gospodovalna družba v deželi istrski. Oni se sicer imenujejo liberalne in prodajajo svojo svobodomiselnost vsaki dan na vseh oglih, na funte in na kile! Oni se ponašajo tudi se svojo kulturo. Ali oni se ne ponašajo vedno beneške patricije! S tem sta pa tudi že označena njihov liberalizem in njihova kultura!

Grki in Rimljani so bili na visoki stopinji kulture in tudi navdušeni ljubitelji svobode — za-se, za svojo kasto, za svojo osebo. To je tisti liberalizem, ki ni mogel ekzistirati brez — sužnjev! Takov liberalizem je bil tudi oni beneških patricijev! In njihovi potomeci, njihovi epigoni v Istri so verni čuvarji njihovih tradicij, njihovih naziranj glede uredbe človeške družbe. Tudi ti epigoni beneškega gospodstva v Istri si ne morejo misliti obstanka svojega brez sužnjev poleg sebe! Tudi oni si ne morejo misliti drugačne uredbe človeške družbe, nego da je na eni strani — seveda na njih — absolutna svoboda, ki sme segati do razbrzdanosti, na drugi strani pa absolutno pomanjkanje vsake svobode in vsakega

prava! Oni si morejo misliti možnost svojega lastnega obstanka edino le tako, da so v deželi gospodarji in blapei, tirani in raja! Takov istrski signor sploh ne more umeti — to absolutno presega njegovo duševno obzorje — da bi kmet poleg njega imel isto volilno pravo, da bi civilni in kazenski zakon isto tako vezal signora kakor kmeta! On hoče, da je v vsakem pogledu nad maso: on se čuti beneškega patricija! Takov je njihov liberalizem! In temu liberalizmu primerna je tudi stopinja njihove kulture. So-li ti ljudje kedaj, ko govorijo in kriče o svoji prastari kulturi, pomislili, da v vsem javnem življenju v deželi, kulturelnem, gospodarskem, socialnem in političnem, kakor je vodijo in vzdržujejo oni, da vsemu temu življenju, pravimo, manjka vseh tistih znamenj, vseh tistih pojavov, prikazni, efektov, ki so neizogibni povsodi, kjer vladajo res kulturni odnosi? Niso, gotovo niso nikdar in nikoli med njimi! Ne le da jim nedostaja resnosti, potrebne za tako razmišljanje, ampak njim, vzraslim v tradicijah oligarhijskih, v tradicijah nasilja, manjka sploh in popolnoma zmožnosti za razmišljanje o evolucijah, ki so se, več ali manje, že izvršile po drugih krajih res civilizirane Evrope v socialni in gospodarski uredbi človeške družbe. Oni si ne morejo misliti razmer v deželi drugače nego so od beneških časov sem. Oni so socialni in gospodarski petrefakt, oni so okameneli v svojih tradicijah, njim nedostaja elastičnost za evolucije, primerne in zahtevane od sedanje moderne dobe.

Zato je ves njihov liberalizem le velik pobeljen grob, v katerem se skriva sama gnjav, socialna, gospodarska in moralna! Zato jim, sinovom nasilja, nedostaja pravnega čuta, nedostaja jim zmisla za jednako svobodo in jednako pravo. Si je pa sploh možno misliti res kulturne in civilizirane odnose, kjer ni svobode in jednakega prava? Ne! Ker so oni liberalen življ v izmislu starih Rimljanov in Grkov, ki si niso mogli misliti življenja brez sužnjev, ker torej niso liberalni v zmislu sedanjih modernih dob, sledi iz tega, da jim nedostaja kultura, kakor jo zahtevajo te dobe! V sedanjih dobah oligarhija istrska ni kulturna življ!! A vse javno življenje v deželi nosi znake gospodstva tega nekulturnega življa! In to javno življenje se verno zreali — v deželnem parlamentu!

(Zvršetak prihod.)

Politični pregled.

V TRSTU, dne 31. avgusta 1901

Glasovi o pok. grofu Franu Coroniniju.

Članek v »Triester Tagblattu« oziroma »Fremdenblattu« je napisal resnico, rekši, da so politični nazori grofa Frana Coroninija navstali iz tradicij, v katerih je vzrastel on sam. To smo rekli tudi mi. A ravno zato, ker je to res, ne more biti res, kar izvajata »Tagblatt« in »Fremdenblatt«: da je bil namreč grof Coronini na višini umevanja stvari te države in nje potreb in da si je s te višine doli koncipiral svoj politični program. Ravno zato, ker je grof Coronini vzrasel v teh tradicijah, ni mogel umeti problema avstrijskega in ni bil moč za resnično rešenje tega problema. To je že res: grof Coronini je bil koncilijanten človek, ni provociral, on je želel miru in vstrpljivosti med narodi. Ali to je izhajalo le iz blage človeške uravi njegove, ne pa iz državniške bistroidnosti in globine. On je hotel gladiti le površino vodovja, ni si pa upal v globino, kjer se križajo vodni toki, ki povzročajo vrvenje na površini. On je hotel le olja ulivati v rano, avstrijski problem pa treba rešiti operaterja! On je imel res — kakor pravita »Triester Tagblatt« »Fremdenblatt« — pogum zmernosti, ali le — v besedi, v vedenju in v občejanju; ni pa imel poguma, ki je neizogibno potreben državniku, zlasti pa avstrijskemu državniku: poguma do slednosti v dejanjih. Mi radi verujemo, da je on v svojem blagem srečal miru med obema narodoma v deželi, ali ni imel poguma, da bi bil s potrebno odločnostjo nastopil proti onim, ki nočejo miru, ker nočejo jednake pravice, in je celó se svojim ugledom pokrival nedeja teh poslednjih! Radi verujemo, da je v srečal gojil misel, da treba zadovoljiti aspiracije narodov, — na Dunaju, v parlamentarni areni, pa je zasnoval klub in mu celó dal svoje ime, v katerem so odločali elementi, ki so živa negacija njegove, ravno pred omenjene misli. Da, tega je manjkalo pok. Coroniniju: poguma tiste doslednosti, ki lepe teorije spravlja v zvezo s primerno prakso.

»Triester Tagblatt« »Fremdenblatt« menita, da bi bil Coronini poklican posredovalec kakor načelnik centra, kakoršnji obstoje v vseh parlamentih. Centrum, ki ga je bil zasnoval, da je bil le številno prešibek, da bi bil mogel uspešno poseči v dogodke. Ali

res le številno? O ne, ne! Tudi tu vidimo le nedostatek Coroninijev: nesoglasje med nameni in sredstvi, ki jih je izbiral! Ne le številno je bil njegov klub nedostaten, ampak po svoji strukturi, po njih, ki so ga sestavljali, ni bil sposoben v to, da bi mogel posredovati v zmislu narodnega pomirjenja! Misel narodnega pomirjenja, spravljivosti, odjenljivosti — pa naši Italijani! Kdo se ne smeje?! In te Italijane si je bil Coronini izbral v kristalizacijsko točko svojemu klubu, S tem da je zbral okolo sebe take kompromitirane elemente za cilje posredovanja je bil že sam obsodil svoj klub v obnemoglost.

Kar »Triester Tagblatt« »Fremdenblatt« hvalita na Coroniniju, da je namreč v koalicijski nesrečnega spomina — v zvezi med nemškimi liberalci, Poljaki in Hohenwartoveci za časa Windischgratza — videl svojo idejo-ljubljeno, kaže le ves nedostatek politika grofa Coroninija. Koalicijska je hotela, naj vsaka stranka malo odšepne od svojega programa, naj zataji ali zapostavi del programa, — da si pridejo potem bliže. Tako pa se ne reši avstrijski problem nikdar. Tu mora definitivno zmagati ena ali druga ideja: ali ideja hegemonije ene narodnosti, ali pa ideja absolutne enakopravnosti. Tu ni možen kompromis med programi. Kar je koalicijska hotela, je možno za par mesecev, trajno pa ne. Saj tudi dogodki sami govorijo dovolj jasno: »ideja-ljubljenska« grofa Coroninija je doživela tako temeljit polom, da priznava »Triester Tagblatt« »Fremdenblatt« sama, da Coroniniju ni preostajalo drugega, nego umakniti se, ker ni bilo več nikakega dela zanj na političnem polju!! Nositelji pravih idej, idej bodočnosti, pa morejo doživljati začasne nevspehe, ne pa definitivnih polomov.

Rekapitulacija: grof Coronini je bil mož dobrih namenov in slabega izvajanja! Bil je mož tradicije: da avstrijski patrijotizem je v poslušnosti do zistema. Njega, ki je bil v načelu za enakopravnost, je zistem gonil, kakor goni veter oblake. S pravičnostjo v sreč je služil krivičnemu sistemu. In v tej službi nam je provzročal velike krivice; ker, če tudi je malo rekel proti nam, je izdalo mnogo, ker je rekel ravno on — grof Coronini.

Velika skupščina avstrijskih svečnikov na Dunaju. Dne 29. t. m. so zborovali kakor smo že omenili, na Dunaju zastopniki katoliških svečnikov iz vseh dežel Cislajtanijske. Vseh odposlancev je bilo okoli 300. Na dnevnem redu so bile 3 točke: 1. o samoohranbi svečenstva. 2. o gibanju »proč od Rima«. 3. o poboljšanju kongruje. V stvari vsprejele so se primerne resolucije, katere priobčimo pozneje. Na zborovanju so govorili svečniki iz vseh krajev in razjasnjevali položaj in težnje katoliške cerkve. Slovensko svečenstvo tržaške in poreske škofije sta zastopala odposlanca društva »Zbor svečnikov sv. Pavla« gg. Ante Stemberger in dr. Anton Požar. Ljubljana, Gorica, Maribor in slovenski del Koroške niso bil zastopani. Mogočno so nastopili svečniki iz Češke, ki se zbirajo v »Jednoti katoliške dučenstva«. Njihov odposlanec, kapelan Krujer, je začel svoj govor v češkem jeziku in potem nadaljeval nemški; tako je tudi odposlanec tržaškega društva »Zbor svečnikov sv. Pavla« g. Stemberger povdarjal enakopravnost in enakoveljavnost slovenskega in hrvatskega svečenstva, da je tudi začel svoj govor na slovenskem jeziku in svoja izvajanja nadaljeval po nemško. Kdor pozna položaj našega svečenstva in njegovo toplo ljubezen do naroda, mora le želeči, da bi se skromne želje zborovalec uresničile, izlasti, da bi se odpravila sramotna

PODLISTEK

12

Pripovedovanja starega papirja.

Hrvatski pisatelj Šandor Gjalski. Poslovenil M. C. 4. č.

In vsako krat, ko odpiram omaro, mi oko seza najprej v predal, kjer se hranijo pisma tiste ljubezni, tako srečne v sebi in tako neizrečeno nesrečne v njeni dotiki s človeškimi slutnjami in z življenjem ljudi! No, čas je letel dalje. Davno in davno je pustil vse akterje žalostne tragedije, da izginejo brez sledi v brezdnah prošlosti — in ostali so le ti izlivi in vsikli žarke ljubezni. Na-me so vsikdar delovali tako silno in sem v njih čitanju vsikdar čutil in občutil samo plamen vročih src — a nesreče same mi ni trebalo spominjati se. In slednjič, da tudi ni nastopila ta strašna sodba mladih nesrečnikov z vso grozoto svojo, vendar bi bila smrt že davno pokosila ta sreča. Vsako šumenje med temi stari papirji mi šepetale prav istotako.

Naj mi je prišel pod roko ta ali oni papir — vedno isto in isto šepetanje. Večna in nepretržna minljivost človekova se prikazuje duši in kar pred seboj jo mora gledati kakor strah. Pa vendar! Vendar — tudi med tem stari poricrenim papirjem, med temi hipnimi izjavami, včasih le letečimi be-

ležkami — davno preminolo življenje se trepeče z nekim žarom — skoro z močjo, da iz tega vstrepečenja duša dobiva prepričanje o brezkraini sili in moči življenja.

Tam v enem predalčku so shranjeni listi grofa K., človeka učenjaka. Bil je pravi prijatelj dedu mojemu in ni nikdar opustil, da bi mu ne javil kake — kakor je govoril — »tajnosti znanosti«. Po izgledu mnogih ljudi iz osemnajstega stoletja se je bil bavil z iskanjem kamena modrosti in umetnega zlata. Vsaka mu beseda se danes priča o svežosti in sili prepričanja in nade.

Dalje od tega predala so shranjena dopisovanja prababice; — značilno je to, da je večina njih pisana hrvatski, a opisuje se življenje v času jozefinskem. In tako ide dalje. A doba ilirska skoraj iz nova vstaja pred mano — iz listov očetovih prijateljev in materinih tovarišic. Kar čutim nad seboj ves dihi poezije onih dni: vso ono drago in mlado idilo probujenega narodnega življenja gledam skoro živo pred seboj. Vsa velika ljubezen do svoje besede in vsa velika želja za svobodo rojstne grudi, ki je z bujnim življenjem živelja za one dni v vsakem neodtujenem in neproduanem sreč hrvatskem, svetli še sedaj iz vsake vrstice — in svetli s tako močjo,

da žesto v duhu vidim mlade in vitke Ilirkinje z njihovimi narodnimi, belimi in modrimi surkami, gledam veselo kolo hrvatske gospode pod rudečimi kapami in čujem njihove glasne besede, govorjene v slavo Slavije in za slobodo slovenskega juga — slušam njihovo pesem-budnico in njihovo pesem-veselico, pač kakor da se tanko — tanko — kakor od daleč in tajinstveno iz šumenja teh davnih listov sklada in slaže napev za napevom — in duša mi sluša — sluša — pak čuje . . . »Puna sreča, pune čaše, neka živi, što je naše, k tomu ljubav svaki čas, braće, neka vodi nas! Bože živi naše krasne — našeg žića zvezde jrsne!« — in v duhu vidim veselo ganjeno družbo, kako se burno in resnično raduje; a tam v kotu ognjevit mladič, zroči v milovidno lice črnooko Hrvatic, zapeva iz vsega grla: »Oj, košutko črnooka!« A solnce na zapadu se še ni povsem nagnilo za breg ko v vsej družbe zaori silna jaka pesem: »Još Hrvatska ni propala!«

Pa naj sem včasih še tako obupan od žalosti in nevolje, ki bije hrvatskega človeka in rojstno mu grudu — šepetanje starega papirja v starodavni mobiliji povzdiga mi dušo in ohranja mi nade.

(Konec.)

kolektura, ki je ob enem tudi neznosno breme za kmeta.

Zavod sv. Jeronima. List »Osservatore romano« se zgraža nad nasilnim činom grofa Alacevieha in njegove tolovajske družbe ter posebno oestro obsoja postopanje policijske oblasti, ki je protežirala nasilstvo. List »Corriere della sera« in nekateri drugi laški listi pa menijo, da bo imel ta dogodek politične posledice. Dunajski liberalni listi nimajo niti besedice graje za tako banditstvo Alacevieheve družbe in za našo državo skrajno žaljivo postopanje laških oblastev; tem listom je menda pač vsejedno, ako bi smela tudi najobskurnejša državea gaziti pravice naše države ter tako uničevati njen ugled!

Alacevieh je postavil na uho zavoda stražo, ki ne dopušča ustopa nikomur, ki ne priznava njega kakor gospodarja zavoda.

Rektor Pazman je pozval laško oblastva, naj ukrepejo potrebno, da nasilneži zapuste zavod. Oblastva pa se nočejo ganiti in trde, da mora sodišče odločiti o tem. Tudi avstrijsko poslanstvo je pozvalo laško vlado, naj stori svojo dolžnost, a dosedaj brezuspšno. Iz vseh dosedanjih dogodkov je popolnoma jasno, da so bili Alacevieh in družba dogovorjeni z italijansko vlado, ker brez njenega dovoljenja bi se nikakor ne bili upali izvršiti takega nasilstva. Avstrijska vlada bi morala zgubiti še zadnji sled samozvesti in zmislja za svojo lastno čast in suverenost države, ako bi na tako nečuvstvo žaljenje ne odgovorila z vso odločnostjo.

Laški listi pravijo, da je to »revindikacija«, vsaki človek pa, ako ni vsprejel morale — razbojnikov, mora reči, da je to le laški brigantaggio, ki ni nič lepši radi tega, da je pod — ofiijelno zaščito.

Avstrija in Črnogora. Iz Kotora poročajo v »Information« jako zanimive vesti, katere posnemljemo tu — to so umneje — le z vso rezervo. Namen zadnjega potovanja črnogorskega princea Mirka je bil ta, da bi mu evropski dvori poverili mesto guvernerja v Makedoniji ali Albaniji. V razgovorih o perečih balkanskih vprašanjih je prišel Mirko — izrazil nado, da glede Albanije pride do sporazumjenja med Avstrijo in Italijo in sicer na podlagi načela: Albanijo Albancem! Za Črnogoro bi bila največa nesreča, ako bi Albanija prišla v tuje roke, posebno pa, ako bi postala provinca Avstrije. Avstrija zajeja Albanijo z železno roko, pred vsem pa jo tišči gospodarski. Temu položaju je odgovarjala tudi zdravijca prestolonaslednika Danila, ki je bila sicer ostra, ali je točno kazala čutila Črnogore do Avstrije. Do prejasne osebe avstrijskega monarha je Črnogora lojalna in hvaležna; nje nezadovoljnost se obrača le protisedanjim avstro-ogrskim krmilarjem države in njih protislovanski politiki. Kralj italijanski je vsprejel dne 22. avgusta novega ital. odposlanca na Cetinju, Bolatija, in črnogorskega generalnega konzula v Rimu, Popovića. Ta konferenca je trajala dve uri, in slutiti se, da je kralj dal posebne instrukcije za kneza Nikolaja zlasti glede albanških vprašanj.

Poturčevanje slovanskih pokrajin v evropski Turčiji. Turška vlada je začela sistematično poturčevati svoje slovanske dežele na Balkanu. Za vsaki in tudi najmanjši politični greh, in če tudi je isti izmišljen, konfiscira slovanskim prebivalcem posestva in oddaja ista Turkom, katere pozivlje na Balkan iz Male Azije.

Drugi oddaja zopet državna posestva, ki sicer res pripadajo vsej državi, a pravico do uživanja istih imajo v prvi vrsti vendarle tamošnji prebivalci, ne pa Turki iz Azije. Na ta način se je med slovanskim prebivalstvom v kratkem času ustanovilo že 40 turških vasi in se tekom tega leta ustanovi še drugih 20.

Nadejamo se, da se v ožgled tej sistematični kraji Rusija zave svoje dolžnosti kakor slovanska država!

Tržaške vesti.

Veselica »Slov. pevskega društva«. Naznanjamo še ekarat, da se jutrajšnja veselica tega, vsem tržaškim Slovonom tako simpatičnega in velezaslužnega društva, prične ob 5. uri pop. na vrtu šole »Družbe sv. Cirila in Metodija« pri Sv. Jakobu. Vstopnina za odrasle 50 stot.; otroci pod 14 letom so ustoppnine prosti. Krasni program in ugodno hladno vreme privabi jutri gotovo veliko prijateljev »Slov. pevskega društva«

na obširni zeleni vrt pri Sv. Jakobu. Kdor hoče torej preživeti par ugodnih uric, po- hiti naj jutri k Sv. Jakobu, kjer se jutri morda ne samo za letos, ampak najbrž sploh zadnjič sestanemo mi tržaški Slovani, in to iz vzroka, katerega nočemo povedati danes. Torej vsi še enkrat tja, kjer smo preživeli že toliko krasnih ur!!

Je-li res? Danes nam je zabeležiti tu nekaj, česar sami ne moremo prav verjeti in le veselilo bi nas, ako se poročila naših zapu- nikov izkažejo neresnične. Ljudje, ki so minolo nedeljo prisostvovali slovenski propovedi pri sv. Antonu starem, nam poročajo namreč, da je gospod kapelan Košir trdil v cerkvenem govoru, da je latinskijezik — edino mogoči cerkveni jezik — da je latinizem edino zveličaven, da ni lepo — da ni lepo — da naše ljudstvo za- haja kak Armenom — za kar da bodo dajali odgovor oni, ki je — zava- jajo, da iz vsega tega ne bo nič dobrega in da je sam odrešenik pri zadnji večerji govoril — latinski!!

Mi, kakor rečeno, ne moremo vejati kaj takega. Ali vse to nam je bilo sporočeno od ljudi poznanih, katerim ne moremo kar tako odrekati vere in se nam vidi potrebno siliti na to, da bo jasno. V sedanjih razmerah ne dovoljujemo nikomur, da bi se izogibal v po- lumraku. Kdor ni z nami, je proti nam! Vpra- šamo in zahtevamo torej določnega odgovora od gosp. propovednika: je-li kaj in koliko je resnice na tem, kar nam poročajo ljudje!

Sladko grozdje. Pišejo nam: Včeraj sem bil v Rojanu. Ko sem se vračal po klanec, ki vodi mimo župnišča, sem opazil na cesti gručo domačink in pa dva mestna fantalina, ki sta se izgovarjala, da nista kradla grozdja, kakor so jima predbacivale domače ženske. Ker so ju videli skočiti čez zid bliž- njega vinograda sem bil gotov, da udobita nagrado s par klobutami, ali ker sta se znala fino lagati in hliniti nedolžnim — sta jo od- nesla brez vsake nagrade!

Takim in slinim sinovom avite colture, ki lazijo po naših hribih za sladkim grozdem, bi bilo dobro posvetiti — z gorjačo! Je-li delal naš kmet vse le za to, da mu sedaj pohajati pokradejo skoraj edini pridelek?!

Magistratovci med seboj. Predvčeraj- njim se je vršila pred tukajšnjim okrajnim sodiščem razprava o tožbi gos. M. G. proti krč. K. I. iz sv. Križa radi razžaljenja časti. Kakor priči sta bila zaslišana tudi okrajni zdravnik na Proseku, gosp. dr. Bechtinger, in križki capovilla, g. Kristijan Bogatec. Dr. Bechtinger je najodločnejše zanikal, da bi bila obtoženka izgovorila inkriminirane psovke, med tem ko je Bogatec pričal, da jih je izgovorila. Toži- teljnični branitelj, g. dr. Rybář, je zahteval, naj se obe priči kofrontirata, čemur je sodnik ugodil. Priča Bogatec je pred drom. Bechtinger- jem ponovil svojo prejšnjo trditev ter zatrdil, da je obtoženka res in v pričo obeh izgo- vorila dotične žaljive besede. Na to ga je dr. Bechtinger zavrnil: »Zakaj pa ste mi prej rekli, da ni izgovorila teh besed?« Bogatec: »Saj ste bili sami zraven in ste morali sli- šati tudi Vi. Vam nisem bil dolžan pove- dati, tu pred sodnikom pa moram kakor priča govoriti resnico.« Dr. Bechtinger: »Sra- mota za Križ, da ima takega capo- villu«. Dr. Rybář je protestiral proti temu da bi se dovoljevalo komu pred sodnijo za- liti pričo. Dr. Bechtinger ni delal ravno lepe figure pred sodnijo se svojim zanikanjem. Sodnik je seveda verjel le pozitivno priču- joči priči Bogatcu in obsodil obtoženko na plačanje globe 10 kron.

Ruski vojni ladiji. Danes nekoliko pred četrto uro zjutraj sti dospeli v našo luko ruski vojni ladiji »Hrabry« in »Abrek«; v kratkem dospajo semkaj še druge vojne ladije, ki bodo prisostvovala spuščanju v morje nove avstrijske vojne ladije.

Z Opčin nam pišejo dne 27. avg. 1901: Veselica, ki je priredilo naše pevsko društvo »Zvon« v nedeljo 25. t. m. bila je razmerno dobro obiskana ter je imela vsestransko po- voljen uspeh.

Dika naša, društvo »Zvon«, ki druži v svojem okrilju cvet mladeničev in mlajših mož, ki so v čast in ponos vsej vasi, odli- kovalo se je tudi ta dan se svojim izbornim lepo ubranim petjem. Posebno ste ugajali pesmi »Rožici« in »Venec slov. pesmi«.

Posebno je vredno omeniti dvogovora: »Železna cesta«, katerega sta osmošolec Sosič in kandidatinja, njegova sestra Anica vprizo- rila, v narodni noši. Proizvela sta ter krasen

prizorček, ki je vsem jako ugajal. Želeti bi bilo le, da bi to ljubko dvojico večkrat vi- deli na odru. Zlasti je bila časa jako pri- merna konečna varianta, ki jo je upel vilo- znani društven pevovodja, in ki se glasi:

»Res gradé železno cesto,
Mnogo tujev k nam drvi;
Toda srce rodu zvesto
Ohraniti čemo mi.«

Prav tako dober uspeh je imela tudi tombola, ki jo je priredilo društvo »Zavaro- valnica goveje živine«. Udeležba je bila jako povoljna, tako, da smeti obe bratski društvi, ki ste zložno delovali, biti zadovoljni tudi z gmotnim uspehom. Činkvino (slamoznico) je dobil Andrej Kralj iz Trebič; I. tombolo (lepo junico) Tileh Sosič z Opčin; II. tom- bolo (tri prešiče) sta dobila istočasno mlade- nič Peter Ban od Banov in Juri Sosič z Opčin. Kako sta si razdelila tri prešiče... mi ni znano.

Sivor II.

Prvakom v Trebičah na znanje in v opomin. Ko so se minole nedelje dne 25. avgusta Bazovičani na vozeh vračali z vese- lica na Opčinah skozi Trebiče na svoj dom, so bili isti od nekaterih, gotovo nezavednih surovežev v Trebičah brez nikacega vzroka ali povoda — kamenjani.

Enak slučaj in na istem mestu je zadel Bazovčane pred par leti, ko so se vračali z neke druge narodne slavnosti.

Gotovi smo, da so ta grdi čin izvršili le kaki surovi nezavedneži, nad katerimi se je in bo zgrajala in jih obsojala velika večina tamošnjih pametnejših vaščanov. Zato pa toplo priporočamo zavednejšim prvakom v Trebi- čah, da poučijo dotičnike, da tako postopanje je barbarsko in ne spada več v sedanji vek! Najbolje pa bi storili, ako bi take paglavce prijavili dotični oblasti. Kajti to vendar ne gre, da bi radi le nekoliko nezavednežev trpela vsa vas na svojem ugledu.

Heros.

Drobne vesti. Povožen je bil vče- raj 3-letni deček Karl Leonardi iz ulice Maiolica št. 2; dobil je več neznatnih ran. Nesli so ga zdraviti na zdravniško postajo.

Nesreči. 20-letni kovač Viktor Lei- ter, stanujoči v ulici S. Servolo št. 4, je do- bil včeraj zjutraj več ran na desni roki. 22- letni zidar Anton Sabadin je dobil včeraj zjutraj ob 7. uri, mudivši se na delu, rano na levi roki.

Ubežati je hotel iz bolnišnice težak Franjo Kravos, ki je bil ranjen dne 18. t. m. v pretepu z bratom njegove ljubice. Pre- prečili so mu beg še pravčasno.

Opekline. 17-letni komnoseški uče- nec Ciril Kralj, stanujoči v Trebičah, se je včeraj popoldne hudo opeknel na desni roki; 5-letni deček Anton Ottovis, stanujoči v ulici Pietà, je dobil včeraj okoli 6. ure zvečer več opeklin na levi rami.

Aretiran je bil včeraj zvečer v ulici Molin a vento 32-letni Josip Frank, pristoj- jen v Postojno, ker se je povrnil v Trst, da si je izgnan od tu.

Dražbe promičnin. V poned., dne 2. septem. ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za ci- vilne stvari vršile sledeče dražbe promičnin: ulica Molin a vento 7, hišna oprava; ulica Gelsi 4 a in ulica Riborgo 8, oprema v za- logi; ulica Palladio 2, voz; ulica Kandler 5, hišna oprava; ulica Solitario 16, konj; ulica Geppa, ura z verižico, harmonika, obleka in kovčeg; ulica Media 29, konji.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 17.0, ob 2. uri popoldne 23.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 765.7. — Danes plima ob 10.10 predp. in ob 10.11 pop.; oseka ob 4.7 predpoludne in ob 4.8 popoldne.

Vpisovanje v otroški vrtec pri sv. Ivanu se prične v torek zjutraj ob 9. uri. Stariši, opozorjeni ste!

Slovenskim materam v Škedenji se naznanja, da se v ponedeljek prične vpiso- vanje v tamošnji otroški vrtec. Razun du- ševne naobrazbe, katero uživajo otroci v otroških vrtech, privadijo se isti zgodaj na redno življenje in so otroški vrtec, kakor so dokazala novejša zdravniška preiskovanja, tudi v zdravstvenem obziru silno koristni. Dolžnost vsaki materi je torej, da svoje nežne otročiče vpiše v otroški vrtec.

Vesti iz ostale Primorske.

× Bartolich kandidat? Iz Istre nam poročajo, da se med laškimi krogi

širi govorica, da bo lahonska stranka v ko- perskih kmečkih občinah kandidirala o bo- dočih deželnozbornskih volitvah glasovitega pomjanskega župana Bartolicha! Če je to res, potem pa: dober tek, o signori! Bolj v jarek niste mogli zlesti.

× Strela provzročila smrt. Ko je predsinoči besnela nevihta, je sedela v neki hiši v Sv. Križu na ognjišču 15-letna Karmela Čeket iz Trsta, hči kurilca Andreja Čeketa, stanujočega v ulici Fornace 20, ka- tera je bila tamkaj pri svojih sorodnikih. Ko je tako sama sedela pri ognju, švignila je strela skozi dimnik na ognjišče in razmetala na okoli goreče treske. Jedna teh je mla- denki zažgala obleko in v par hipih je bila ista že vsa v plameu. Na njeno upitje so prihiteli hišniki in pogasili gorečo obleko. Dekle so pripeljali v tržaško bolnišnico, kjer je včeraj popoldne umrlo vsled groznih opeklin.

× Vožnje po morju med Ko- prom in Trstom. S Koprščine nam pi- šejo: Pred kakimi 30 leti je gospod Strud- hoff iz sv. Roka (Milje) poveril pomorskemu kapitanu Gučioni-u porobrodič, da poskusi ž njim svojo srečo, vože potnike iz Kopra v Trst in ohratno. Ni minolo ni par mesecev, da je bil potreben veči parobrod, ker je na- rod iz vse okolice koperske v stotinah vsaki dan jel vrvti v Trst z mlekom in drugimi proizvodi. Koperčani, videči, da si Strudhoff debeli brado, so si ustanovili svojo paro- brodno društvo na akcije po 10 gld. ter so res odtisnili tujince. Kopersko društvo je nato več let samo paševalo in delilo mastne procence svojim akcijonistom. Samo v enem letu n. pr. so dobili akcijonisti po 27.80% gld.! Največi kontingent vsakdanjih potni- kov je dajala seveda vsikdar koperska oko- lica, posebno pa mlekarice, katerih hodi v Trst preko 300. Tri četrtnine velikega dobička, ki ga ima društvo, dajejo mu brez dvoma tudi danes slovenski seljaki. In vendar: mučno in žalostno je samo misliti na to, kako se je postopalo s temi ljudimi, kako zlostavljalo, kako mučilo to slovensko rajo — in kako neumisljeno so jim sesali krvavim znojem za- služeni denar! Slovenski kmetje brzkone ne pozabijo tako hitro na one žalostne dni, na one verige, ki so jim jih stavili vsako jutro na molu pred parobrodom, ne da bi bila po- morska oblast ni dahnila proti temu. Čitatelj naj le malo pomisli: kmetice, došle v jutro po 3—4 ure daleč, z bremenom na glavi ali na oslu, utrujene, izmučene, po zimi na pol zmznjene, po dežju ali snegu do kožemokre morale so čakati na molu s ko- šaro na glavi! A večkrat tudi v ne- varnosti, da jih burja odnese v morje! In nevsmiljeno moštvo parnika (po nalogu svo- jih gospodarjev) ni dopuščalo tej siromašni raji, da bi stopili na parobrod, dokler niso plačali, kar se je zahtevalo od njih!

Tu je bilo čisto čuti groznih psov in žaljenj. »Paga e tasi, mostra di ščava! Resta in terra per domani!« »Butite in mar, crepa ščava di legno!« Vacci vapori ščavi! Takih in slinčnih gnusnih zasramovanj morale so poslušati tužne in nesrečne slovenske žene!

To je trajalo med prvo in drugo konku- renco. Zares, dokler ni prišla druga konku- renca, bilo je to doba strašna, doba tiranstva in teroraizma za slovenske potnike na paro- brodih koperskega društva. O tem bi mogli pripovedovati marsikaj tudi slovenski pri- pravnik učiteljšča, pa tudi mnogi profesorji in uradniki, katerim je bilo usojeno, da so službovali v Kopru.

Pred 4 leti je krenilo na bolje v tem pogledu; vsemogočni predsednik Pio Gambini je bil namreč iztiril iz službe čestitega kapi- tana Ferrari-a, a ta se je, ne bodi len, zdru- žil z nekaterimi prijatelji iz Kopra, ki niso ravno oboževali vsemogočega predsednika. Ti so si kupili parobrodič »Bagara«, prekrstivši ga in nadevši mu ime »San Nazario«.

(Zvršetak pride.)

Vesti iz Kranjske.

* V brzovlaku umrl. Vojaški mur- ketendar Buskovič je svojega 16-letnega sina radi srčne bolezni poslal z Notranjskega od vojaških vaj, v ljubljansko bolnico, a mej potjo je sin v brzovlaku umrl. Pripeljali so ga v ljubljansko mrtvašnico.

Vesti iz Štajerske.

— Spodnještajerski Nemci bodo imeli v mesecu septembru v Celju svoj paritetag. Razpravljali bodo o strožji organizaciji, kar je umeti tako: o novih sredstvih za dušenje Slovencev.

— Sestanek slovenskih bralnih društev. V »Slovenec« čitamo: Mariborski gg. rodoljubi nameravajo v bližnji prihodnosti sklicati shod odposlancev bralnih društev vsega slovenskega Štajerskega v Maribor na skupni posvet.

Razne vesti.

On ne vozi lukenj! Poveljnik Gerlach, ki je bil organiziral belgijsko vožnjo na južni tečaj, je pokazal nekemu francoskemu časnikarju listo živil, ki jih je vzel seboj, ter je rekel: »Kakor vidite, makarone sem črtal. Mi smo vzeli seboj le kompaktne testenine. Na ladiji imam premalo prostora, da bi mogel tudi — luknje voziti seboj.

Otrok brez možganov. V Berolinu se je pripetil neverjeten dogodek, ki vleče nase pozornost vseh zdravnikov. Neka žena je porodila dete, kateremu je na glavi manjkala lobanja in vsi možgani. Dete so poslali takoj dru. Ledermannu, ki je novorojeno dete pregledal ter izjavil, da je isto vzlic tej pogreški popolnoma zdravo, ko na življenju da vendar ne ostane.

Prebrisanost Kitajcev. Kitajski dopisnik »Standarda« poroča, da se je veliko število kitajskih viših uradnikov zavarovalo življenje za velike svote.

Cesarica-udova, mislijo si, bo, ko se povrne v Peking, gotovo jako slabe volje; ako jim pusti glavo na vratu, toliko bolje, ako jim jo pa da odvzeti, bodo pa morali obsovanje tuje izplačati njihovim zaostalim visoke zavarovane svote.

Zamenjena deca. V nekem avstrijskem mestu je več obrtniških rodbin privedlo izlet. Ko so došli na mesto, kamor so bili namenjeni, pustile so matere svoje dojenčke pod varstvom nekega čevljarskega vajence. Vajenec se je o tem silno dolgočasil in jezilo ga je, da je moral varovati to dečo, ki je iz vseh grl — a bilo jih je šest — slavilo Gospoda. Da se nekoliko pokratkočasi, vzel je vse otroke iz blazin, v katerih so bili oviti in jih potem zopet oblekel, premenivši vsem toalete.

Družtvo, ki je popilo že mnogo božje kapljice, ni opazilo te promene in je vsaka mati vzela ono dete, ki je bilo ovito v njeno blazino. Kdo naj opiše njih strah, ko so, domov prišedše, opazile, da so se jim hčere premenile v sinove ali pa obratno. Še le drugi dan se je pomota poravnala. Ali še sedaj nekatere dvomijo, da-li imajo res svojega otroka pri sebi. Ne ve se pa, kaj se je radi tega dogodilo porednemu čevljarčku.

Pismo.

Dragi Jože!

Že zopet me nadleguješ, naj ti vendar pisem o naših razmerah. Vidiš, to pa ni tako lahko, ker naše »razmere« se vedno širijo in če bi ti hotel opisati vse, bi ti moral pisati ves dan! Jaz pa nimam toliko časa na razpolago, kakor morda misliš ti.

Povedati ti moram, da vsaki dan merim tričetrturno pot, zjutraj in zvečer, in to peš. In na tej poti mi prihaja marsikaka misel. Včeraj sem n. pr. mislil na to, kar mi je pravil neki znanec moj, star mož, pristen Italijan iz kraljevine, ki pa živi nad 30 let v Trstu, ne da bi se bil navzel ni najmanjšega srda proti nam Slovincem.

Srečala sva se, pozdravila in on mi je začel takoj pripovedovati, kako mu je ugajal spreved »Delavskega podp. društva« v nedeljo dne 11. avgusta. Mož je pristavil: »Voi! altri save far, anea nostri i sa far, ma — ciao!« Mož mi je pravil, kako je dražil tukajšnje Italijane, ko je izvedel, da smo kupili hišo, oziroma prostor za »Narodni dom« in kako so se oni jezili. Rekel jim je: »Če pojde tako naprej, vas Slovinci še spokajo iz vaše hiše! Oni znajo, molčijo in delajo! Vi pa upijete in le upijete, storite pa ne ničesar, in ljudstvo, posebno nižji sloji, spoštujejo in zaupajo bolj Slovincem, nego vam. Vaša stranka upada dan na dan, mej tem pa Slovinci rastejo.«

Vidiš, tako mi je govoril mož, pravi Italijan, ki odločno in javno obsoja krivične svojce. Jaz sem mu seveda pritrdjeval in mu povedal še kaj. Ko sva se razšla, sem jaz

umeril svoj navadni »sprehod«, ki je sličen onemu sprehodu, ki vodi iz Solkana na Sv. Goro!

Tako sem premišljal in prišel na to, da so naši ljudje večkrat podobni slami; pa nočem reči s tem, da bi bili po telesu lahki kakor slama. Tudi ne mislim na tiste, ki imajo mesto možgan slamo v glavi. K tem pa ne pripadajo tisti, ki nosijo slamo — na glavi. Poslamljajo pa se še posebno oni, ki vedno prazno slamo mlatijo! Marveč — so mi tu na mislih tisti naši ljudje, ki so sorodni slami v tem, da takoj zagorijo in prekmalu — zgorijo!

Ta slamnata misel mi je prišla, ko sem začel misliti na »Narodni dom« tržaški.

S početka se je blag. g. Ulčakar skoro bal, kam bo z denarjem. No, ta strah, žalibog, ga je kmalu zapustil. Sicer pa naj gospod blagajnik pomisli, da sedaj je bila in je še gospoda zunaj, na letoviščih, in da so pasji dnevi komaj prešli; še skoraj misliti si človek ni upal v taki vročini, ne pa da bi še plačeval!

Nadalje mi je krožilo po glavi, kakšni ljudje bi lahko prispevali »Narodnemu domu« in sicer ne kakor ustanovniki.

Nekaj takih ti hočem naštetih in sem radoveden, kaj porečeš k temu?!

1. Kdor ni kadilec, ta lahko tako-le računa:

Najmanjšega kadileca stane tobak najmanj 20 st. na dan; to je na mesec 6 K, na leto 72 K — v 10 letih 720 K. Vzemimo, da bi bil tak nekadilec začel spuščati rakete v zrak se svojim 18. letom; če ima danes mož 30 let, je prihranil lepih, okroglih 864 K avstrijskega denarja; brez tega, kar je prihranil na zdravju. Tak človek bi moral pač postati dvakrat ustanovnik.

2. Kdor se ne brije, tudi ta lahko zračuni, recimo 4 K na mesec ali 40 K na leto; če bi se bil mož začel briti se svojim 20 letom in če jih ima danes 35 na plečih — torej 15×40=600 K — ne računaj, koliko je vreden čas, ki bi ga bil zgubil pri briven, in trpljenje, ki bi je bil sicer vžil pod kakšno tako britvo.

3. Tiste pridne gospodinje, ki bi lahko imele deklo, pa je nimajo. Jaz sem že slišal, eno tako gospodinjico, ko je govorila: če bi me imela dekla stati le 100 K na leto, rajše se sama nekoliko potrudim in darujem onih 100 K v narodne svrhe. Sicer pa deklo stanejo več, recimo 200 K na leto. Če je taka pridna skrbna gospodinja že 10 let brez dekla, tedaj imamo račun: 10×200=2000 K. Taka gospodinja naj bi kar vzela vložno knjižico, nekaj dvignila iz nje in hitela k gosp. blagajniku, naj jo vsaj dvakrat vpiše kakor ustanovnico.

Tudi take, ki so le 5 let brez dekla, postanejo brez vsake škode lahko ustanovnice.

4. Skopuhi, tem je pač težko pristopiti k »Narodnemu domu«. Ali naj bi pomislili, da njihov »antverh« ne bi mogel naprej, ako bi bili vsi ljudje skopuhi, zato bi pa prav lahko darovali 200 K, ne da bi jim vest kaj očitala.

5. So zopet taki, ki jih je sreča potrkala na desno ali levo ramo, ki so ali dobili v loteriji, ali zadež s srečko, ali potegnili kako dedščino, iztirjali kako staro, zarjavelo tirjatev itd.

6. Taka ženska, ki se čuti srečno, da ni njen mož zapravljivec, ne pijanec, ne igravec. Z ozirom na to, da si s takim možem daljša življenje tega sveta, bi morala kar z veseljem hiteti z 10 desetaki k gosp. blagajniku »Narodnega doma« ter mu jih izročiti in naj že ve o tem nje soprog, ali ne!

7. Zopet je tak mož, ki ima pohlevno ženo, da mu ne treba sezuvati čevljev v pred-sobi, če se je »slučajno« malo zakasnil, in kateremu ni treba mašiti si ušes pred dolgimi litanijami in pridigami. Tak mož naj tudi iz veselja podari 200 kron »Narodnemu domu«.

8. So zopet taki, katerim sedmi sveti zakrament ni blagoslovljen s kopotom, in nimajo torej stroškov ne za krste, ne za birme, ne za čevlje, ne za knjige, ne za klobuke in jim tudi ne treba skrbeti za dote; taki bi morali pristopiti k »Narodnemu domu« kakor ustanovniki tolikokrat, kolikor bi lahko imeli otrok! Namreč, da vzamemo srednjo mero, od 5—10. In še bi veliko prihranili.

9. V poseben spomin pa bi moral pristopiti kakor ustanovnik »Narod. doma« tak zakonski mož, ki ga je na ta ali oni način zapustila kaka stara, sitna, nestrpna, klepetava tačča, ki ni dala nikoli miru v hiši in katere se ni mogel iznebiti na nikak način, če

bi jo bil tudi skozi okno metal, ker mu je zopet prihajala skozi vrata nazaj.

10. Naj bi pristopili tudi vsi oni, ki ne mislijo vstopiti v veliko čistilno družbo sv. Luke! Pa naj bodo možkega ali ženskega spola! Prispevek za »Narodni dom« naj bi bil za njih nekaka vojaška taksa!

11. Posebna dolžnost pristopiti kakor ustanovniki k »Nar. domu« pa bi bila onim, ki so že (Bog nas varuj, saj ni nič takega) — malce priletni, tam v srpanu, ki pa vendar še poželjivo mislijo na »drugo« polovico. Taki bi morali darovati svoje zneske z namenom, da se kmalu sezida »Narodni dom«, da bodo imeli potem priliko na plesnih veseliceh, koncertih iskati si, po čemer jim sree hrepeni!

12. Slednjič bi morali pristopiti: a) vsi tisti, ki so se bogato oženili; b) taki, ki so vzeli Italijanko ali Nemko za ženo; c) taki, ki se svojimi otroci govoré italijansko; d) v posebno kazen tisti, katere njih lastni otroci nazivljajo se »ščavi«; e) oni, ki ne pijejo vina; f) oni, ki čitajo »Edinost«, ne da bi jo kupili; g) oni, ki niso udje nobenega narodnega društva; h) oni, ki jih ni zadela še nobena nesreča, ne na suhem ne na morju, in posebno oni, ki niso prepasali sablice brusne in ne naprtli si puške ljute in ne pokusili pečenega komisa, kar vse sem moral okusiti jaz in poskušati sedaj ti, siromašni mi Jože! Vidiš, dragi Jože, take misli so me obhajale! Radoveden sem kaj porečeš ti k tem?!

Do tedaj pa Te srčno pozdravljam in ostanem

Tvoj

Jaka.

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 1. do 20. avgusta poslali prispevkov p. n. gospoda in društva: Upravištvo »Slov. Naroda« 254.06 K, notar Mih. Jezovšek na Vranskem ob izletu Zagorskega Sokola na Vransko nabranih 13 K, župnik Iv. Sakser v Hote-drašci 5 K, dr. R. Pipuš v Mariboru pri Skrbniškovem večeru bralnega in pevskega društva »Maribor« nabranih 11.38 K, na novi maši g. Ign. Zaplotnika v Letenicah gospice: obe Golobovi in Rožmanova pri svatih nabrale 60.08 K, tovarnar Iv. Jebačič ob blagoslovljenju nove tovarne 400 K, akademiki pri veselici v Dobu nabranih 53.53 K (po »Slov. Narodu«), župnik P. Bohinjec v Hor-julu 10 K, župnik V. Aljančič na Dobravi pri Kropi, ker se radi bolezni ni mogel udeležiti vel. skupščine v Mariboru 10 K, cand. iur. Avg. Kolšek v Konjicah pri koncertu konjiškega pevskega društva nabranih 60 K, abit. Janko Pretnar dohodek dijaške veselice na Jesenicah 120 K, Litijsko šmartinsko pevsko društvo dohodek koncerta v Trebnjem 60 K (po »Slov. Narodu«); podružnice: v Žužemberku ob obhodaici svetnika J. Struc-lja nabranih 13.50 K, za sodni okraj Brdo 105 K, v Ljutomeru 16 K, moška v Trnovem pri Li. Bistrici 41 K, na Greti pri Trstu 300 K, ženska v Logatecu četrto pokroviteljstvo 200 K (zastopnik gđe. M. Tollazzi), v Sečah (Gorenjsko) 32.30 K, moška v Škofji Loki 93.60 K, novoustanovljena ženska za Št. Lorene nad Mariborom in okolico pokroviteljstvo 200 K, ženska v Ribnici pokroviteljstvo 200 K (zastopnica gospa Alb. Višnikar), moška v Kranju 102 K.

Blagajništvo
družbe sv. Cirila in Metoda.

Brzobjavna poročila.

Prince Henrik Sasko-Vajmarski umrl.

STUTTGART 31. (B.) Glasom došle brzobjavke je prince Henrik Sasko-Vajmarski danes zjutraj v Berchtesgaden umrl.

Vlak skočil s tira.

NEW-YORK 30. (B.) Pri Fairuille je skočil neki vlak iz tira o čemer je bilo 8 oseb ubitih, 13 pa ranjenih.

Szell na Dunaju.

DUNAJ 31. (B.) Ministerski predsednik pl. Szell je dospel danes zjutraj semkaj in je bil ob 10. uri zjutraj vsprejet od cesarja v posebni avdijenci.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 31. (B.) »Standardu« poročajo iz Pretorije dne 29. t. m.: Koncem julija bilo je v koncentracijskih taborih v Trans-waalu vsega skupaj 62.479 oseb, med temi 10.000 možkih, nad 23.000 žen in nad 28.000 otrok v dobi od 1—12 let. Do konca julija je umrlo 1067 oseb, med temi 860 otrok. (Ali se Angleži ne sramujejo teh števil?!) Op. ured.)

Domača vojna v Kolumbiji.

NEW-YORK 30. (B.) »Evening Journal« poročajo iz Uito: Kolumbijski ustaši stojé baje na kolumbijski meji v dogledu vladnih čet. Pričakuje se bitka. (Čudno je, da vse vesti o ustaji v kolumbijski republiki dohajajo izključno iz New-Yorka. Nekateri listi so pred časom tudi hoteli vedeti, da na vsej ustaji ni nič resničnega ter da so new-yorški časniki raztrosili te vesti samo zato, da bodo severoameriške združene države imele pretvezo, da utaknejo svoje roke v tam- mošnje države. Op. ured.)

»Tržaški Sokol« naznanja, da se za jutri dne 1. septembra t. l. nameravana otvoritev letošnje plesne sezone odloži do nedelje dne 8. sept. t. l. radi jutranje veselice bratskega »Slovaškega« pevsk. društva. »Tržaški Sokol« priporoča bratom Sokolom, kakor tudi njegovim somišljenikom, da se mnogoštevilno udeležijo te veselice.

Velikanska rastava pohištva in tapečarij. Izvenredno ugodne cene. **VILJEM DALLA TORRE** v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.) — Moje pohištvo donese srečo. —

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI z omejenim jamstvom naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela **prvo slov. zalogo pohištva** iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici **Antona Černigoj-a** katera se nahaja v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1. (na desni strani cerkve sv. Petra). **Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.**

Pisarna Dr. Gregorina sprejme takoj **vajenca z lepo pisavo.**

Na Prosek! Kdor se želi okrepčati s čašo pristne domače kapljice, naj gre jutri, v nedeljo, dne 1. septembra na Prosek, kjer nastavi gosp. Ivan Nabergerj »osmico« in bo točil črno vino.

V najem.

V ulici Bonomo št. 1, I. nadstr. (ob Dreherjevi tovarni) se oddati v najem 2 lepi meblovani sobi, vsaka za enega ali dva gospoda. Na željo se vdobi istotam tudi hrana.

M. U. Dr. Ant. Záhorský

priporoča svojo pomoč na porodih, abortih in vseh ženskih boleznih, kakor: nerednosti v perijodi, krvavenje, beli tok, neredna lega maternice itd., kakor sploh v vseh slučajih bolezni.

Ordinuje ulica Carintia št. 8. od 9-11 in od 2-4.

Aleksander Levi Minzi Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst. **T R S T** TOVARNA: Via Tesa, vogal Via Limitanea ZALOGA: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje) in Via Riborgo št. 21 Velik izbor tapečarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih. **Cene brez konkurence.** ILUSTROVANI CENIK ZASTONJ IN FRANKO Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

Ustanovljen 1856.

Dr. Josipa Waldherr
zasebni izgojevalni zavod za dečke

Naslednik A. Haring

LJUBLJANA.

Izvrsten penzionat za učence srednjih trgovskih in ljudskih šol, jako zdravi prostori in lega, najpazljivejša in vestna postrežba gojencev, popolno nadomestilo staršev, zmerne cene.

Pripravljalni tečaj za trgovino.

Prospekti se pošljejo na zahtevo franco. Prijave se sprejemajo vsaki dan.

Začetek šolskega leta za dijake srednjih in ljudskih šol dne 15. septembra; za trgovske in pripravljaličarje pa 1. oktobra.

Svoj k svojim!

Zaloga obuvala

v ulici Riborgo št. 2.

Pozor okoličani in tukajšnji Slovenci! V mojej zalogi vdobite na izbor najcenejše in okusno izdelano obuvalo. Sprejemam tudi naročbe po meri. Za mnogobrojne naročbe se toplo priporočam.

Lovrenc Vodopivec.

Tržaška posojilnica in hranilnica
registrirana zadruga z omejenim poroštvom,
ulica S. Francesco št. 2, I. n.
(Slovenska Čitalnica).

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam.

Posojila dajejo se samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjico po 6% na zastave po 5 1/2%.

Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne.

Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11—12 dopoldne in vsaki četrtek od 3—4 popoldne.

Poslovno hranilnični račun 816.004.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA
registrirano društvo z omejeno zavezo,
v Gorici

Gospodarska ulica hšt. 7., I. nadstr.
v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsakega, če tudi ni član društva in se obrestujejo po 4 1/2%, ne da bi se odbijal rentni davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjico po 6% in na uknjižbo po 5 1/2%.

Uradne ure: vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

Stanje hran. vlog. leta 1900. Kron 1.263.563
Poslovno-hran. račun št. 837.315.

„Gospodarsko društvo“ na Kontovec
sprejme

krčmarja

nastop 28. oktobra t. l.

Isti more biti poročen in njegova žena dobra kuharica, glasbe zmožni imajo prednost. **Natančneje pove upravnistvo tega lista.**

Pozor stariši! Snažno zakrpani čevlji prihranijo nove, kar popravlja prav točno in po nizki ceni vratar hiše št. 3, na trgu S. Giovanni, tik lekarna Leitenburg.

Velika zaloga
pohištva in tapečarij
po najnižjih cenah
v ulici Chiozza št. 4., I. nadstr.

Prosi se za blagohoten obisk, da se v resničnosti prepriča.

Velika zaloga koles po najnižjih cenah. Nova kolesa I. vrste od Kron 150—200, vže rabljene kolesa po K 80, 90, 100. Pneumatiki, dobre vrste K 9.—, Cevi K 5.—. Ceniki gratis. Vsi deli jednako po ceni.

K 18. Neprekosljiv v svojem delovanju, najpripravnější šivalni stroj na roko „The Jewel“ šiva vsako snov, debelo ali tenko in tudi najmočnejše sukno in platno. Celo sestava je od železa in jekla, fino poliran, s premenljivo na zobno kolo, šivankami, posodico, ključem in potegovalcem vijakov, teža 5 kg. K 18.—. Singerjev za dvojno šev 36.—.

Največja novost! Ilustrovani dunajski koncertni ročni akordeon dobre sestave in nizke cene veliko zanimanje. Posebno fini akordeon, 10 tipk, 2 registra, 20 dvojnih glasov, 2 pridržavalec, 2 dvojna meha z okovi od jekla, odprt klavirnat od niklja, močen, širok, krasen glas, 35 cm velik krasen instrument, jamčeno brez napake, 75 najboljših okov, od niklja, godba jednaka 2 korom, lahka priročna. Cena s šolo K 9.— na ogled po povzetju, ako ne ugaja, vrnem denar.

Najnovije, velika novost! Fotografični popoln stroj Kr. 3.80 s kojim zamore napraviti vsak brez prejšne znanosti popolnoma izgotovljene fotografije. Lahka manipulacija, velikost 5x5. Cena kompletne stroja z vsemi potrebnimi in navodilom s krasno skatljico Kr. 3.80. Velik stroj z objektivom in neštevilnimi potrebnimi Kr. 6.—. Za zunanje narobe se zaračuna zaboj 70 vin.

M. Rundbakin — zaloga
Dunaj. — IX Berggasse 3 — Dunaj.
Ceniki gratis in franko.

Ces. kr. priv. tvornica strojev, brizgalnic, čelad, cevij, pasov in prva moravska mehanična tkalnica tvrdke

Czech pri Prostjevi (Moravsko.) **R. A. SMEKAL-A** Smichov-Praga
podružnica v Zagrebu, Frankopanska ulica 9

podružnica R. A. SMEKAL v Zagrebu.

priloga slavnim gasilnim društvom in zasebnikom brizgalnice vsake vrste, s patentom proti zmrzlini in priredbo, da na obe strani vodo sesajo in mečejo.

Parne brizgalice, s katerimi zamoreta že samo dva človeka delati; izučba lahka in brez mašinstva. Dalje motorne vozove, aparate za acetilenski plin, brizgalnice proti peronospori „Vermorel“ po 16 kron, „Avstria“ po 20 kron franko na vsako pošto.

Kmetijsko orodje. Izdelki solidni, lepi in po ceni. Uzorci in ceniki brezplačno.

— godni plačilni pogoji —

Grand Hôtel-Restaurant Obelisk
OPČINA

Nova lastnika ravnatelj Berrettini & Cattaneo.

Valikanski vrt in veranda. — Krasen razgled.

Izvrstna kuhinja || Plzensko in Kulmbaško pivo.
dobro perskrbljena vsaki čas. || Specialiteta: Kraški teran.
KEGLJIŠČE. — LAWN-TENNIS. — KROGLJIŠČE. — BILJARD. — TELOVADNE PRIPRAVE.

Ob nedeljah in praznikih v lepem vremenu vozne zveze od restavracije „Central Pilsen“ na Opčino.

Najzmernejše cene. Točno postrežbo vodi lastnika-ravnatelj osebno.

Vsakojaka pojasnila daje in slučajna naročila prejme gospod BERRETTINI

„Nova restavracija Centrale Pilsen“, (Zrst Via Torrente 10)
z vrtom, kamor ne pride prah, ker je v zavetju. **Kečglišče.**
Izvrstna kuhinja dobro preskrbljena vsaki čas. — Poštene cene. — Najtočnejša postrežba.

Pozor!

Častim si naznati slav. občinstvu, da je moja prodajalnica vedno preskrbljena manufakturnim blagom vsake vrste in po cenah, da se ne bojim nikake konkurence

vsaki dan dohaja novo blago.

V nadeji, da me bo slavno občinstvo počesčalo z obilnimi obiski, beleži spoštovanjem

F. Dobauschek,
trgovec z manufakturnim blagom.
Via Barriera vecchia 27 v Trstu.

Se govori Slovenski!

Obuvala.

Podpisani priporočam slavnemu slovenskemu občinstvu svoji zalogi obuvala za gospe, gospode in otroke, ki se nahajati v ulici Riborgo št. 25 in v Šklednju (Ščedna) št. 388 (na glavni cesti). Sprejema naročbe po meri in za poprave.

Bog i narod!

Peter Rehar,
čevljarski mojster.

„Edinost“

se prodaja razven že v znanih tabakarnah tudi **J. Kramar** v Rojanu in **Hrast**, tobakarna Via Poste nuove (zraven prodajalnice Smolars.)

PODJETJE ZIMOLO - TRST
Prvo podjetje
za pogrebne svečanosti
ustanovljeno leta 1876.

Pisarna: Corso 41 — Zaloga: ul. Istituto 15
Telefon št. 141 — Telefon št. 145

Sprejemajo se pogrebi v veliki gali in I., II., III. IV. razreda; prevzi niričev v tu- in inozemstvo; katafalki in cerkvah za pogrebne svečanosti.

Izvršuje pogrebe v popolno črni, v zlato-črni, srebrno-črni in zlato-modri barvi.

Velika zaloga kovinskih krst, navadnih in najbogatejših; krst iz trdega lesa s kovinskimi okraski; z vloženo cinasto krsto ali brez nje; lesenih krst; belo in črno lakiranih; vencev iz umetnih cvetic v porcelanu ali biserih.

Prodaja na drobno in na debelo oblik iz atlasa organin, umetnih cvetic, napisov zlato-srebrnih in sploh vsakovrstnih poprtih donevreg.

Costilna Fr. Valetič,
ulica Solitario št. 12.
Vedno sveže pivo po
24 nč. Okolčansko in
istrsko vino po 40 nč.

Podpisana priporočam svojo novo ustanovljeno postavno koncesijonirano

posredovalnico za službe.

Posredovalnica se nahaja na Lipskem trgu (Piazza Lipsia) št. 4 in prevzema posredovanja na službe vseh vrst.

Priporočam se udana

Josipina Jančič.

Velika zaloga krojnega blaga.
Krojaška zadruga
vpisana zadruga z omejeno zavezo

GORICA Gospodarske ulice 7 **GORICA**

Priporočam vse v to stroko spadajoče blago ter jamči za pošteno in solidno postrežbo.

Cene stalne brez pogajanja.

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.
Salarini. Ponte della Fabbra št. 2, vogal ul. Torrente. Podružnica Piazza Pozzo del Mare št. 1, druga podružnica „Alla città di Londra“ z najfinjšimi izdelki v ulici Poste nuove 3 (Brunejeva hiša). Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke in sicer: obleke za moške od gl. 6.50 do 24, za dečke od gl. 4.50 do 12, suknene jope v velikem izboru od gl. 3 do 8, suknene hlače od gl. 1.80 do 4, volnene goldinarjev 4.50 do 9. Velik izbor površnih sukenj v modernih barvah od gl. 9 do 16. Volnene obleke za dečke od 3 do 12 let od gl. 2.50 do 9, od platna ali satena v raznih barvah od gl. 1 do 5. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moleskina (alodjeva koža) za delavce, izgotovljene v lastni predilnici na roko v Kormiuru od gl. 1.30 do 2.

Lastna posebnost: črtane močne srajce za delavce gl. 1.20. Velika zaloga snovij za moške nošete ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovljajo z največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24 urah.

Zaloga vsakovrstnega pohištva.
Anton Breščak v Gorici, Gospodarska ulica št. 14 in ulica Veturini ima v zalogi v veliki izbori pohištva vseh slogov za vsak stan od najboljšega izdelka. V zalogi ima: podobe na platno in šipe, ogledala, žime, za patno, razne tapečarije itd. Daje tudi na obrok.

Trgov.-obrtina registrirana zadruga
z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.

Obrestuje hranilne vloge, stalne, ki si nalože za najmanj jedno leto po 5%, navadne po 4 1/2% in vloge na Conto-corrente po 3.60%. Sprejema hranilne knjižice družih zavodov brez izgube obresti ter izdaja v zameno lastne. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Daje posojila na porošstvo ali zastavo na 5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno odplačevanje, / tekočem računu po dogovoru.

Sprejema zadrugnike, ki vplačujejo delež po 300 kron po 1 krono na teden, ali daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obrestujejo po 6.15%.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom poloznic na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9—12. dopoldne.

Proti malokrvnosti

Železnato vino

lekarnarja G. Piccoli v Ljubljani
dvor. založnika Nj. Svetosti papeža,

Ima v sebi 90 krat več železa

kakor druga po reklami nezslužno sloveča **china-železnata vina**, katera često nimajo več železa v sebi, kakor vsako ceno namizno vino.

Vsled tega največje jamstvo za izdatnost tega vina pri malokrvnih, nervoznih ali vsled boleznih pri oslablih osebah, kakor tudi še posebno pri bledih, slabotnih in bolehalnih otrocih.

Dobiva se v steklenicah po pol litra.